

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/227738,Waldemar-Szwiec-Robot.html>
26.02.2026, 22:34

Waldemar Szwiec „Robot”

Waldemar Szwiec urodził się 13 sierpnia 1915 r. w Chicago w Stanach Zjednoczonych.

[Cichociemni](#)

13.08

Syn Józefa i Kazimiery z d. Wohlgemuth. Rodzice byli działaczami polonijnymi. Ojciec jako ochotnik zgłosił się w 1917 r. do Armii Polskiej w Ameryce. Walczył we Francji w szeregach „Błękitnej Armii”, a w latach 1919-1920 w Polsce. W 1920 r. po demobilizacji sprowadził żonę i syna do kraju. Zamieszkali w Toruniu.

W latach 1922-1926 uczęszczał do szkoły powszechnej, w latach 1926-1935 uczył się w Państwowym Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. Był bardzo aktywny sportowo. Brał udział w wielu zawodach, m.in. został mistrzem Pomorza w pływaniu. Uprawiał także żeglarstwo, hokej oraz jazdę na nartach.

W latach 1935-1939 studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie. W trakcie nauki akademickiej odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii Przeciwlotniczej w Centrum Wyszkożenia Artylerii w Warszawie oraz w 8. dywizjonie artylerii przeciwlotniczej w Toruniu. Do rezerwy odszedł w stopniu kaprała podchorążego rezerwy artylerii przeciwlotniczej. Do 1939 r. kończył studia. Jednocześnie został współwłaścicielem kawiarni „Pomorzanka”, należącej do jego ojca.

We wrześniu 1939 r. podczas wojny obronnej kpr. pchor. Szwiec walczył w 15. baterii artylerii przeciwlotniczej 15. Dywizji Piechoty, w ramach Armii „Pomorze” gen. dyw. Władysława Bortnowskiego. Brał udział w obronie Bydgoszczy, w bitwie nad Bzurą oraz w obronie Warszawy. Po kapitulacji stolicy dostał się 29 września 1939 r. do niemieckiej niewoli. Uciekł z niej już 4 października.

Przedostał się do Ustrzyków Dolnych, gdzie zaangażował się w działalność kurierską na trasie Polska - Węgry w ramach tworzących się struktur Służby Zwycięstwu Polski. Po kilkukrotnym przejściu górskich szlaków przedostał się na południe. Został internowany na Węgrzech, lecz znów uciekł i przez Jugosławię oraz Włochy dotarł do Francji. Wstąpił tam do 10. Brygady Kawalerii Pancernej gen. bryg. Stanisława Maczka, z którą przeszedł kampanię francuską 1940 r. Został odznaczony Krzyżem Walecznych i awansowany do stopnia aspiranta.

Po klęsce Francji przedostał się skradzionym jachtem do Gibraltaru, skąd przetransportowany został do Wielkiej Brytanii. Podróż ułatwiało mu amerykańskie obywatelstwo, które posiadał ze względu na miejsce urodzenia. Ponownie zasilił szeregi 10. BKPanc. We wrześniu 1941 r. aspir. Szwiec przeniesiony został do 1. Samodzielnej Brygady Spadochronowej. Odbył szkolenie spadochronowe. 20 października 1941 r. został mianowany na podporucznika.

Podczas służby w 1. SBS został zwербowany przez Oddział VI (Specjalny) Sztabu Naczelnego Wodza. Przeszkolony w zakresie dywersji i sabotażu. Na rotę Armii Krajowej zaprzysiężony został 24 sierpnia 1942 r. Do Polski skoczył nocą z 1 na 2 października 1942 r. w ramach operacji lotniczej krypt. „Chisel” (ekipa XV). Miał przy sobie dokumenty na fałszywe nazwisko „Ignacy Zaciętowski”.

Po okresie aklimatyzacji w Warszawie otrzymał przydział do „Związku Odwetu” Okręgu Radomsko-Kieleckiego AK. Wyznaczony został na stanowisko inspektora ZO na Obwód AK Końskie. Jego bazą stała się wieś Michniów, gdzie rozpoczął współpracę z miejscową dywersją. 26 lutego 1943 r. razem z por. cc. Eugeniuszem Kaszyński „Nurtem” i plutonem dywersyjnym z Michniowa przeprowadził akcję na Baranowskiej Górze, na drodze Warszawa – Kraków, w pobliżu Skarżyska-Kamiennej. W zasadzce brali udział pierwsi podkomendni stanowiący później trzon Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury”.

W kwietniu 1943 r. ppor. „Jakub” (Szwiec używał ponadto pseudonimów „Dal” i „Ryś”) podporządkował sobie oddział kpr. Józefa Domagały „Wilka” z placówki AK w Niekłaniu Wielkim. Wiosną 1943 r. na bazie żołnierzy z Niekłania Wielkiego i Michniowa por. cc. Jan Piwnik „Ponury” zorganizował Zgrupowania Partyzanckie AK „Ponury”.

15 czerwca 1943 r. ppor. „Robot” został dowódcą II Zgrupowania Zgrupowań Partyzanckich AK „Ponury”. W skład jego oddziału wchodziły 1. pluton „warszawski”, 2. pluton tzw. Oddział „Wilka” i 3. pluton „konecki”. Od pierwszej dekady sierpnia 1943 r. II Zgrupowanie działało samodzielnie na ziemi koneckiej. Oddział pod dowództwem Szwieca przeprowadził akcje na pociąg towarowy na stacji Wąsosz Konecki (19/20 sierpnia 1943 r.), na Końskie (31 sierpnia/1 września 1943 r.), na pociąg osobowy na stacji Wólka Plebańska (4 września 1943 r.), walkę z niemiecką żandarmerią pod Smarkowem (13 września 1943 r.). II Zgrupowanie walczyło także z Niemcami podczas pierwszej (lipiec 1943 r.) i drugiej oblawy na Wykusie (16 września 1943 r.).

W październiku 1943 r. II Zgrupowanie powróciło w rejon Niekłania Wielkiego. Poważnie przeziębiony Szwiec pozostawił oddział w lesie pod dowództwem ppor. lek. Jerzego Ryfińskiego „Dalskiego”, sam zaś przeszedł na „melinę” w Wielkiej Wsi. Na skutek zdrady jego podkomendnego, będącego agentem gestapo, 14 października 1943 r. Wielka Wieś stała się celem niemieckiej oblawy. W walce z żandarmerią, podczas próby przebicia się do lasu, zginął ppor. cc. Waldemar Szwiec „Robot” oraz żołnierze jego pocztu osłonowego st. strz. rez. Piotr Downar „Azor”, kpr. Janusz Rychter „Jasiek” i st. strz. z cenz. Stanisław Aleksander Wolff „Babiński”, „Staszek”. Biegnąca tuż za nimi st. strz. Grażyna Maria Śniadecka „Grażyna” została ciężko ranna. Zmarła kilka godzin później.

Niemcy zakopali ciała na placu za stodołą Marii Dobrowolskiej w Wielkiej Wsi. Dwa dni później żołnierze II Zgrupowania dokonali ekshumacji i przeniesieni zwłoki na leśny cmentarz w rejonie Wólki Zychowej. W październiku 1946 r. ekshumowano wszystkich żołnierzy AK spod Wólki Zychowej. Szczątki przeniesiono na cmentarz parafialny w Końskich, gdzie w centralnej części została założona kwatera partyzancka. Staraniem Zarządu Oddziału Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację w Końskich 1 listopada 1947 r. na kwaterze odsłonięty został pomnik „Partyzantom”, dłuta prof. Włodzimierza Durka. Nad mogiłą stanęła na cokole rzeźba półnagiego żołnierza. Jego twarz przypomina ppor. „Robota”. Na ramieniu siedzi mu orzeł zrywający się do lotu.

Odznaczenia Waldemara Szwieca „Robota”: Order Wojenny Virtuti Militari V kl., Krzyż Walecznych, Krzyż Grunwaldu III kl., Medal Wojska po raz 1, 2, 3 i 4.

Oprac. dr Marek Jedynak

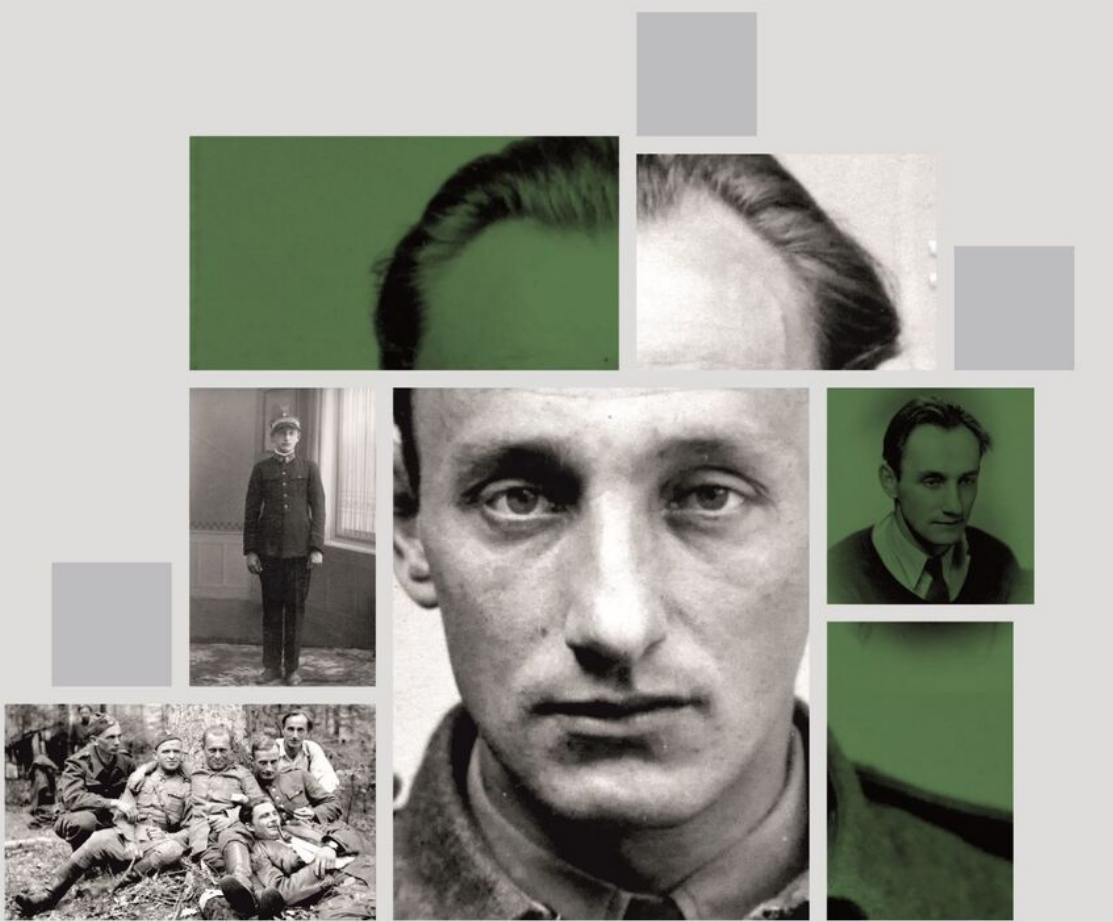
Polecamy:

- [Wystawa: Waldemar Szwiec „Robot”](#)

- [Marek Jedynak: Partyzancka akcja na pociąg pod Wólką Plebańską 4 września 1943 roku](#)
[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Cichociemni

Biografie

Waldemar Szwiec „Robot”

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

**BIOGRAFIE
WYSTAWY
ELEMENTARNE**

ARCHIWA
PAŃSTWOWE
ARCHIWUM AKT NOWYCH